સી૦ ઈ૦ ઈ૦ ખોજાઓ માટેજ.

શી૦ ઈ૦ ઈ૦ મિત્ર મંડળ

ની ૪ થી ભેટ.

સાલગ્રેહ મુબારક

અમુલ્ય મોતીની માળા.

સંગ્રહ કર્તા

[illegible]

૨૦ ના[illegible]

પ્રગટ કરતા

શી૦ ઈ૦ ઈ૦

મિત્ર મંડળવતી

શું ભામઅલીભાઈ

હિસમાલ પોપટની કુ.

સ્લેટર રોડ,

ગ્રાંટ રોડ મુંબાઈ

સાંકળીયું.

અમૂલ્ય મોતીની માળા

યાને

હાજર ઇમામના કિમતી બોધના ઝરા.

---

(૧) સંપ.

એકજ માતાના જન્મેલા ફરજંદ હો,
તે પ્રમાણે હળી મળી ચાલજો.
(ઝંગબાર તા૦ ૧૦ ૭-૧૮૯૯.)

* * * *

જ્યારે તમે જમાઅતમાં દુઆ પઢો
તે વખતે "શાહ દાતાર" નો પંજો આગળો

જો તમારા એક બીજાનાં દિલમાં જુદાઈ હોય અને પંજો આપો તો શું ફાયદો? બાજુમાં દુશ્મન હોય તેને પણ તે વખતે પંજો આપવો જોઇએ. માટે હું તમોને ફરમાવું છું કે કોઇથી પણ દુશ્મની ન કરવી.

(જંગબાર તા૦ ૧૭–૯–૧૯૦૫.)

*　　*　　*　　*

તમે જે મારી જમાઅત છો તેઓ પોત પોતામાં એક દિલીથી ચાલજો, એક બીજાનાં કામમાં મદદ કરજો...એક બીજા ઉપર મહોબ્બત રાખજો. જો તમે પંજેભાઇઓમાં એક સપીથી ચાલશો તો તમોને કોઈ લોપી

નહિ શકે.

(જંગબાર તા૦ ૧-૭-૧૮૯૯)

*　　*　　*　　*

જમાઅત મારૂં મન છે તેમાં કાંઇ દુઃખે તો મને વસમું લાગે છે. તમારા પોતામાં અદાવત હોય તે મને વસમું લાગે છે. તમે મારૂં અંગ છો તેથી તમારામાં અદાવત હોય તો મારાં અંગમાં ઇજા થાય છે; જેમ મારૂં માથું દુઃખે અથવા અંગમાં બીજે ક્યાંઈ દુઃખે તેમ વસમું લાગે છે.

(જંગબાર તા૦ ૧૧-૯-૧૮૯૯.)

મોમન, મોમન વચ્ચે હમેશા એક દિલી તથા સંપ રાખવો.

(જંગબાર તા૦ ૧૬–૯–૧૮૯૯.)

*　*　*　*

જેમ સગા ભાઇઓ હોય તે પ્રમાણે કરવું જોઇએ. સગા ભાઇઓ જેવા થઇને ચાલો તો હું ખુશી થાઉં.

(ભાગામોયા તા૦ ૨૨–૯–૧૮૯૯)

*　*　*　*

જ્યાં જ્યાં તમે પોત પોતામાં ફીતના તથા ફીસાદ જુઓ ત્યાં ત્યાં મહેનત લઇને સુલેહ સંપ કરાવો.

(જંગબાર તા૦ ૨૪–૮–૧૯૦૫)

તમે પરજેભાઈઓ સર્વે એક દિલથી ચાલજો પોત પોતામાં ક્યારે પણ બેદિલી નહિ કરશો, જુદાઈ નહિ રાખશો.

(જંગબાર તા૦ ૩-૯-૧૯૦૫)

*　*　*　*

ખરાબમાં ખરાબ કામ એ છે કે એક બીજામાં દુશ્મની રાખવી. જે શખ્સ દુશ્મની કરતો હશે તેનું ઇમાન હળવે હળવે જતું રહેશે.

(મુંબાસા તા૦ ૧૨-૧૧-૧૯૦૫)

(૨) દયા.

તમારાં અંગમાં પહેલાં સોય મારી જુઓ, જો તમોને ઈજા થાય છે તો બીજાને શા માટે મારો છો?

(જંગબાર તા૦ ૩૧-૮-૧૮૯૯)

* * * *

કોઈ ઉપર ગઝબ ન કરવો જોઇએ, હમેશા દયા રાખવી જોઇએ.

(ભાગામોયા તા૦ ૨૨-૯-૧૮૯૯)

* * * *

કોઇને માર મારવી, કોઇને દુઃખ દેવું, કોઇને નુકશાન પહોંચાડવું, કોઇને

આઝુરદા કરવો અથવા કોઈનાં સગાં વ્હા-
લાંમાં કે સ્ત્રીઓમાં રીતના નંખાવવા એ
હરામ છે.

(દારસસલામ તા૦૨૭-૬-૧૮૯૯)

(૩) વ્યસન.

અફીણ—જુવાનીમાં ઘણા માણસો અફીણ ખાય છે જેથી તેઓનું શરિર સુકાઈ જાય છે. અફીણનો નીશો ૨ કલાક ૫ કલાક ખુશ લાગે છે પણ હરામ છે કારણકે પઇગમ્બરે તેને હરામ કીધું છે.

દુનીયામાં શરાબ, ભાંગ, અફીણ પીશો તો પેલી દુનીયામાં ઘણો અઝાબ થશે, જો ડાકટર કે હકીમ દવા તરીકે થોડું ખાવા ફરમાવે તો તેના કહ્યા માફક ખાવામાં અડચણ નથી, પણ હકીમ કે ડાકટરના હુકમ વગર ખાશો તો આખરતમાં પુછાણું લેવામાં આવશે.

શરાબ પીને મસ્ત થાય તેને લાકડીઓ મારવામાં આવે ત્યારે તે ગુનાહ માફ થાય. હાલ લાકડીઓ મારવાનો જમાનો નથી, પરંતુ જમાઅતખાનામાં આવી તોબા કરે, બંદગી કરે, રાતનાં જાગરણ કરે, તસબીહ

કહાડે, ઇબાદત કરે ત્યારે ખુદાવંદતાલા ગુનાહ માફ કરે.

(જંગબાર તા૦ ૩૧-૮-૧૮૯૯)

---

(૪) મઇયત તથા વિવાહ પ્રસંગ.

તમારામાં કોઈ ગરીબ ખોજો હોઈ તેને ૧૦૦ વરસ પુરાં થયાં અર્થાત ગુજરી ગયો તો તેનાં મઇયતમાં જવું. મોમનને ગરીબ કે પઈસાદાર કોઈ વધારે નથી..... તમારામાં કોઈ ગરીબ મરી જાય તો તેનાં મઇયતમાં સર્વે જણાએ જવું. દીનભાઈ-

નાં મઇયતમાં એક કદમ ચાલશો તો ઘણો સવાબ છે. * * * * કોઇ ગરીબ વિવાહ કરે તો જેમ પઇસાદારને ઘેર જાઓ છો તેમ ગરીબને ઘેર પણ જાઓ. તેને ખરચ કરાવવો ઠીક નથી, તેને ખરચ કરાવવો એ મહોબત નથી એતો દુશ્મની થઇ.

(જંગબાર તા૦ ૧૬–૬–૧૮૯૯)

(૫) કેળવણી,

આપણા દીન ધરમની ચોપડીઓ બચ્ચાંના હાથમાં આપો, જેથી બચ્ચાં પડે તથા હુશીયાર થાય.

(સુરત તા૦ ૧૨–૯–૧૯૦૩)

* * * *

બચ્ચાંઓને ખાસ દીન ઇલમ જ્ઞાનની કેળવણી આપવી જોઇએ.

(રાજકોટ તા૦ ૨૧–૧૦–૧૯૦૩)

* * * *

નાનાં બચ્ચાંઓ માટે "ઇમામી ઇસ-માઇલી નિશાળ" એવાં નામથી સ્કુલ ઉઘા-

ડો અને તેનો ખરચ સરકારી પઇસામાંથી કરજો. એ નિશાળમાં તમારાં બચ્ચાંને રોજ ભણવા મોકલજો. નિશાળને માટે એક એવો માસ્તર રાખવો કે જે સિંધી ભાષા તથા ઇલ્મ ગ્નાન સાથે ગુજરાતી ભાષા તથા હિસાબ પણ શીખવી શકે. આવો માસ્તર રાખવાથી બચ્ચાંઓ ધરમ શીખવા ઉપરાત, દુનીયાનો ઇલમ પણ મેળવશે. માસ્તર હુશીયાર હોવો જોઇએ, તેમ રુહાની ઇલમથી પણ વાકેફગાર હોવો જોઇએ.

(કચ્છ નાગલપૂર તા૦ ૨૯-૬૧-૧૯૦૩)

તમારાં નાનાં બચ્ચાંને પણ નસીહત કરો કે તેઓ પણ રોજ જમાઅતખાનામાં આવે. બાળકોને તમારી સાથે જમાઅતખાનામાં તેડી આવો, તેમને જ્ઞાનની તાલીમ આપો અને મજલસમાં તેડી આવો, તેમની પાસે જુદી મજલસ પણ કરાવો.

(કચ્છ કેરા તા૦ ૧-૧૨-૧૯૦૩)

*　　*　　*　　*

ઇસમાઇલી દીનનું જ્ઞાન શીખવવા માટે સ્કુલો સ્થાપવી તેમાં ઘણો ફાયદો છે. દીન તથા દુનીયામાં તેનો ફાયદો મળશે. બચ્ચાંને ઇલમ શીખાડવું તેમાં બધા કરતાં

ઉત્તમ ફાયદો છે.

(જંગબાર તા૦ ૧૬–૮–૧૯૦૫)

* * * *

સ્કુલ ખાતે માસ્તરને મારા તરફથી પગાર આપવા છતાં તમે મહેનત લઇને સ્કુલ ચાલુ કરવામાં સુસ્તી કરશો તો હું ઘણોજ દીલગીર થઇશ અને અને હવે પછી ચાલુ થએલી સ્કુલને જો તોડી નાંખશો તો તે તોડનાર ગમે તેવો મોટો હશે, તોપણ તેને હુદ્દામાંથી હું કાઢી નાંખીશ અને સ્કુલ તુટી જવા વિષે જમાઅત પાસે હું જવાબ માંગીશ. જે અમલદારીની ભુલ

જોવામાં આવે તેને ઘેર બેસાડી રાખો. જે અમલદારી મારા કાયદા તોડે તેને કાઢી નાંખો અને તેના બદલામાં બીજાને બેસાડો સ્કુલ ચાલુ રહેવામાં જે રાજી હશે તેનું ઘર ખુદાવંદે કરીમ આબાદ કરશે. તેનો માલ તથા ઓલાદ આબાદ કરશે. તેનો માલ તથા ઓલાદ આબાદ રહેશે. પણ જેઓ સ્કુલને તોડી પાડશે તેનું ઘર ખુદાવંદ તોડી પાડશે, સ્કુલ તોડનાર બરબાદ થઇ જશે, સ્કૂલ ખાતે નીમાએલ માસ્તરને સ્કુલ સિવય બીજું કામ ગુલામગીરી તરીકે બતાવવું નહિ. કેળવણીનું કામ બજાવવા-

ની તેની ફરજ છે. હું સ્કુલને માટે કેટલી મહેનત કરી શરુ કરાવું છું, તમે તેને તોડી નાંખો તો શું ફાયદો ? એ કામ તો મારું ફરમાન તોડવા જેવું છે. અગર તમારાં ગામમાં માસ્તર મળી ન શકે તો બીજે ઠેકાણેથી બોલાવો પણ તમારાં બાળકોને ઈલમ શીખવવાની સંભાળ રાખો. ઘણી દીલગીરીની વાત છે કે તમારામાંથી કોઈ પણ ધરમનાં કામ માટે આગળ પડતા નથી...સ્કુલમાં શીખનારાં મારાં વહાલાં બચ્ચાં છે, તેઓની તમે સંભાળ રાખો અને તેમને ઇસમાઇલી દીનનું શિક્ષણ

આપો...સ્કુલ ઉપર મારો ઘણોજ પ્યાર છે સ્કુલ ચાલુ થવા પછી તમે બંધ રાખો છો ત્યારે મને ઘણો ગુસ્સો ચડે છે. એતો મારી બેકદરમાની કરેલી કહેવાય.

(તા૦ ૨૨–૮–૧૯૦૫)

* * * *

બચ્ચાંને આપણા ઇસમાઇલી દીનનાં જ્ઞાન તથા માયના સમજાવજો. જે સ્કુલ સિંધી જ્ઞાન ઇલમ શીખવવા માટે ખોલવામાં આવી છે, તેમાં બચ્ચાંને હમેશા મોકલજો. છોકરાઓ સ્કુલમાં સિંધી, ગુજરાતી તથા હિસાબ શીખે તથા છોકરીઓ જ્ઞાન,

ઇલ્મ તથા ભરત કામ શીખે.

(જંગબાર તા૦ ૨–૯–૧૯૦૫)

*   *   *   *

તમારાં નાનાં બચ્ચાંને સિંધી સ્કૂલમાં મોકલી ઇલ્મ શીખાવશો તો જ્યારે તેઓ મોટા થશે ત્યારે શેતાનની બાજી નહિ ખાય.

(જંગબાર તા૦ ૪–૯–૧૯૦૫)

*   *   *   *

બચ્ચાંઓ માટે સ્કૂલો ખોલવી જાઇએ અને તેમાં જ્ઞાન શાસ્ત્રની માહિતી તેઓને

આપવી જોઇએ. તમારાં બચ્ચાંને નિશાળે જરૂર મોકલજો. ચાલુ થએલી સ્કુલ ફરીથી તુટી જવી નહિ જોઇએ એવી અમલદારીઓને ભલામણ છે.

(નઇરોબી તા૦ ૩૧–૧૦–૧૯૦૫)

* * * *

બચ્ચાંઓને દીન, કુલમ, દુઆ, ગ્નાન, ફરમાન, ત્વારીખ વગેરેની કેળવણી આપવી અને તેઓને દીન ઉપર મજબુત કરવાં.

(રાજકોટ તા૦ ૨૦–૨–૧૦)

* * * *

છોકરીયોની માતાને ને છોકરીયોના

બાપને બચ્ચાંને હુકમ કરૂં છું કે આ સ્કુલ-માં પોતાની બચીઉને યાને છોકરીયોને જરૂર મોકલવી જેની હું ઉના ઉપર ફરજ મુકું છું.

પંજેભાઇને હું ફરમાવું છું કે તમારી બચીઉ છે તેને બધીને સ્કૂલમાં મોકલજો આપણી ઇસમાઇલીની છોકરીયો ઉવી કોઈ પણ નહિ હોવી જોઇએ કે જે ભણેલી કે શીખેલી નહિ હોય.

(કાંડી મહોલા મુંબઇ તા૦ ૧૮-૨-૧૩)

*　　*　　*　　*

તમારી છોકરીયોને સ્કુલમાં મોકલો

૧૨-૧૩-૧૪ વરસની છોકરીયોને સ્કુલમાં મોકલો, નાની છોકરીયુંને યાને ૧૦ વરસ-ની છોકરીયોને ઉઠાડી લો તેમાં શું ફાયદો? ...બીજું હું સાંભળું છું કે સ્કુલમાં ટીચ-રો ઇટલે શીખાવનાર માસ્તરો બરાબર નથી તે કાઉનસીલ તપાસ કરીને સારા રાખવા માટે બંદોબસ્ત કરશે.

(મોટા જમાતખાના મુંબઇ ૧-૩-૧૫)

* * * *

જો ઇક મા બાપનાં ૨ બચ્ચાં જેમાં છોકરો અને ઇક છોકરી હોય અને તેઓની સ્થીતિ ઇવી હોય કે બંનેને કેળાવણી

આપી શકતાં ન હોય તો છોકરાના કરતાં છોકરીને કેળવણી આપવા માટે જરુરીયાત છે કેમુકે તેની ઉપર કોમની ઉન્નતીનો મુખ્ય આધાર છે.

(મોટા જમાતખાના મુબઈ ૨૪-૬-૧૫)

(૭) માબાપની કન્યા તરફ ફરજ

તમે દીકરીને માવતરે બેસાડી રાખો છો ઈ મોટું પાપ છે, દીકરીયોને સાસરે મોકલો તો ઓલાદના વધારો થાય માવિતરને ઘેર બેસાડી રાખવાથી તેની ઓલાદ

વધતી નથી. ૬ કેટલા ગુનાહ છે? છોકરી ૧૪–૧૫ વરસની ઉમ્મરની થાય કે તેને સાસરે મોકલી આપવી. આવા ગુનાહ કરવાથી વરસાદ આવતો બંધ પડે છે અને બરકત ઊડી જાય છે...તમે દીકરીઓની શાદી નાનપણમાં કરો છો, છતાં તેને ઘણી મોટી ઉમ્મર સુધી સાસરે મોકલતા નથી, તેથી અઝીમ ગુનાહ થાય છે. તમે જેટલાં વરસ તેને ઘરે બેસાડી રાખો છો તેટલાં વરસમાં તેને ૨–૩ ઓલાદ થાય. આ પ્રમાણે ઓલાદ થતાં અટકે છે તેના તમને ગુનાહ થાય છે. તે બાઇનો ધણી જુવાન

હોય તેની બદનજર થાય, તે ગુનાહ પણ તમારી પર થાય છે. છોકરીની ઉમર સોળ સતર વરસ, વીસ તો હદ થઇ તેથી એક દીવસ પણ વધારે ઘરમાં રાખી મુકશો તો અઝીમ ગુનાહ થશે. દીકરીયો તમારા હાથમાં ગુનેહગાર માફક કેદી નથી, કે તમે તેઓની પાસે મજુરી કરાવો છો. ફાયદાની વાત આ છે કે દીકરીયો સાસરે જાય, તેની ઓલાદ વધે અને તે ઓલાદ મુમન થાય. આવી રીતે ચાલો તો તમોને બરકત થાય.

(સીધપૂર તા૦ ૧૬–૧૦–૧૯૦૩)

જ્યારે તમારી દીકરીને જ્યાં દેવા ધારો તો ઘર તપાસવાની તમારી ફરજ છે. તમારી દીકરીનું સગપણ કરો ત્યારે તમારા સામું માણુસ ઈમાની છે કે કેમ ? કોઈની દીકરી લેતી વેળા પણ તેનું ઘર તપાસવું. હમેશા ઘર તપાસવા પછીજ દીકરી લેવી તથા દેવી.

(મંજેવડી તા૦ ૫–૧૧–૧૯૦૩)

* * * *

અમારાં સાંભળવામાં આવેલ છે કે તમારે ત્યાં ઘણી મોટી ઉમ્મરની છોકરીયો કુંવારી બેઠેલી છે. એ ઘણું ખરાબ કામ છે.

તેઓની શાદી ઉકલાવી આપશો તો તેઓ-
ને ઓલાદ થશે, જેમાં મુમન પણ પેદા
થશે. એક ઝાડને મેવો ન આવે તો તે
ઝાડથી શું ફાયદો મળે? માટે તુરત તેઓ-
ની શાદી કરી આપો.

(ગુંઆઘર તા૦ ૩-૪-૧૯૦૫)

*   *   *   *

દીકરીનો મરદ ગુજરી જાય, પછી
માવતર દીકરીને ઘરમાં બેસાડી રાખે છે
અને તેને બીજો ધણી કરાવી આપતાં નથી
તે અઝીમ ગુનાહ કરે છે. દીકરીને ઘેર
બેસાડી રાખવાથી પહેલાં તો ઓલાદ નહિ

થાય તેના અઝીમ ગુનાહ છે. તમે તેમને પરણાવી દેશો, નીકાહ કરાવી આપશો, તો તેમનામાંથી ઓલાદ ઉત્પન્ન થશે, તેમાં ઈમાનદાર મોમન થશે, એ સવાબ માવિત-રને મળશે. જે બાઇનો મરદ ગુજરી જાય અને તે બાઈ જુવાન હોય તેને જ્યારે માવતર ઘરમાં બેસાડી રાખે છે ત્યારે ખ્યા-લ કરો કે કેટલાં માણસને મારી નાંખવા-ના ગુનાહ તેવાં માવતરોને લાગુ પડે છે? આમ કરીને તમે તેની ઓલાદ બંધ કરો છો. જે બાઇનો ધણી દુનીયામાંથી ગુજરી જાય, તે બાઇને તુરત બીજો મરદ કરાવી

આપો. જે મરદની ઓરત ગુજરી જાય, તે પણ તુરત .બીજી ઓરત કરે, જેમાંથી સારી ઓલાદ ઉત્પન્ન થાય અને બદકામ થતાં અટકે. જે બાઇનો ધણી ગુજરી ગયો હોય, તે બાઇને તેનાં માવતર ઘરમાં બેસાડી રાખે તો પછી તે છોકરીથી જે કાંઈ ગુનાહ બની જશે તે ગુનાહ માવતર ઉપર છે કારણ કે તેઓએ તેને ઘરમાં બેસાડી રાખી તેથી દુ પરિણામ આવ્યુ. તમે દુવા ખ્યાલ નહિ રાખો કે દીકરી ફક્ત પઇસાદારનેજ આપવી. તમે પઇસાદાર જોઇને આપો, તો પણ, પાછળથી તે ગરીબ થાય,

ત્યારે શું કરો? માણસ, તંદુરસ્ત, ઈમાન-
દાર, પેટનું ગુજરાન ચલાવવાને શક્તિવાન,
નેક ખસલતનો, હોવો જોઈએ. આવા માણ-
સને દીકરી આપશો, તો તમારા હકમાં
અઝીમ ફાયદો છે. ગરીબ હોય તો શું થયું?
તમે પઈસાદાર શોધવા રોકાશો, તો દસ વરસ
બીજાં નીકળી જશે. તમે વિચાર કરો, દસ
વરસમાં ચાર ઓલાદનો વધારો થાય, આ
તમારા હકમાં કેટલી બધી નુકશાની થશે?
છોકરી સાસરીયાને ઘેરથી રીસાઈને માવત-
રને ઘેર આવે, તો દીકરીને, ઘેર બેસાડી
રાખવી, માવતરને લાજમ નથી, તેઓની

ફરજ છે કે દીકરીને સમજાવીને, તેને ઘેર તરત રવાના કરી આપે. તેમને પોતાને ઘેર બેસાડી રાખવામાં અઝીમ ગુનાહ છે. જ્યારે કીઆમત દીવસ થશે, ત્યારે, જે શખશે પોતાની દીકરી અથવા બેનને, ઘેર બેસાડી રાખી હશે, તેનું પુછાણું તેના માવતર તથા ભાઈ પાસેથી લેવામાં આવશે. ઓરતનો મરદ ગુજરી ગયા પછી, બીજો ધણી ન કરવો, એ હિંદુની રસમ છે. તમે ઇસમાઇલી દીન વાળાઓ છો, હાલ જમાનામાં તો, હિંદુઓ પણ તેમ કરતા નથી. ત્યારે, તમે ઇસમાઇલીઓ એવી રસમ શા માટે

પકડી રાખો છો ?

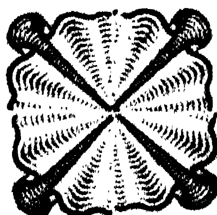
(જંગબાર તા૦-૧-૩-૦૫)

* * * *

તમે છોકરીને નાનપણમાં ૨-૩-૪ વરસની હોય ત્યારે પરણાવો છો ને પછી ૧૮ થી ૨૦-૨૨ વરસની થાય ત્યાં સુધી તેઓને માવતરે રાખો છો, તે વાતથી હું નારાજ ને કોઇની ઓરત મરી જાય છે તો તેનાથી જલદી બીજી ઓરત થતી નથી તેમ તેને મળતી પણ નથી, તે પણ સારૂં નથી તેમ-જ છોકરીયોને માવતર ઘરે રાખે ને સાસ-રે નહિ મોકલે, તેમજ છોકરીયો માવતરને

ઘેર રહે ને મરદને ઘેર નહિ જાય તેથી તે ની ઓલાદ પણ થતી અટકે છે અને તે મોમન થાય તે મોમન થતા અટકે છે તેથી તેમાં ઘણાજ ગૂનાહ છે. છોકરીઓ ૧૬ થી ૧૮ વરસની થઈ પછી માબાપે પોતાને ઘરે રાખવી એ ઘણુંજ ગૂનાહનું કામછે

(સીધપૂર તા૦ ૧૪-૧-૧૯૧૩)

(૮) માબાપોની બાળકો તરફ ફરજ.

તમારી ઓલાદને દીન પર ચલાવો. તેમને ખરાબ સંગત કરવા નહીં આપો. ખરાબ સોબત ખરાબ દીનમાં લઈ જશે. એમ નહીં થવા આપો.

(જગબાર તા૦-૧૩-૯-૯૯)

* * * *

તમારાં છોકરાંઓને બેઈમાની માણસો પાસે બેસાડશો, તો ઇમાનની નુકશાની થશે. તેમને નકામા નવરા બેસાડી રાખશો, તો

દુનીયાના ખીયાલ તેમના દીલમાં ઉતપન્ન થશે.

(ભાગામોયા તા૦-૨૧-૯-૯૯)

* * * *

માબાપોને ખાસ કરીને વાજબ છે કે, બચાંઓને પ્રથમ કાંગવા ભરાવીને મુરીદ કરવા અને, ત્યાર બાદ તેમનાં નામ પડાવવાં. જે લોકોએ મારા કાંગવા ભરયા નથી, તે લોકોએ મારો દીન કબુલ કરવાની સહી કરી નથી.

(કચ્છ નાગલપુર તા૦-૨૬-૧૧-૦૩)

* * * *

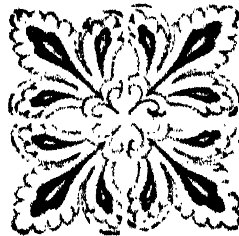
તમારાં બચ્ચાંને હમેશાં તમારા ઇસમાઇ-
લી દીનના કાયદા કાનુન યાદ કરાવજો.

(જંગબાર તા૦-૨૨-૮-૦૫)

* * * *

તમોને વાજબ છે કે, તમે તમારાં બચ્ચાં-
ને જરૂર ઇલમ જ્ઞાન શીખવા માટે સ્કુલ-
માં મોકલજો.

(જંગબાર તા૦-૨૯-૮-૦૫)

(૯) પુરૂષોની ફરજ.

મરદ પારકી સ્ત્રીઓને મા બેન સમજે. પારકીસ્ત્રી ઉપર ખરાબ નજરથી નહિજુઓ. એમ સમજજો કે તેઓ તમારી મા, બેહેનો, તથા દીકરીઓ છે. તમે તેમના દીન ભાઇઓ છો, માટે, તેઓ શરમ કરતી નથી. તમે તેમને બેહેનો કરીને સમજો. આ વાત તમારી જાત બેહેનો માટે થઈ, પણ, કાળી ગોલીઓ વગેરે બીજી કોઈ પણ ઓરત હોય, તે ઉપર પણ ખરાબ ખ્યાલ નહી રાખો.

(દારસ સલામ તા૦-૨૭-૯-૯૯)

દીનની બેહેનો સામે બદનજર કરવી, તે પોતાની સગી બેહેનો સામે બદનજર કરવા બરાબર છે.

(સીધપુર તા૦-૧૬-૧૦-૦૩)

* * * *

તમારા ઘરની સ્ત્રી સાથે મોહબ્બતથી ચાલજો. તેઓ સાથે કજીયા ફીસાદ નહીં કરતા. તમારી ઓરતને ક્યારે પણ મારતા નહીં. વગર કારણે બે ઓરતો કરશો નહીં. ખુદા ન ખાસ્તાહ, તમારી ઓલાદ ન હોય, અથવા તમારી ઓરત બીમાર હોય, એવા કાણુર વગર, ફકત શોકને વાસ્તે બે સ્ત્રી

કરશો નહી. અગર કરવી પડે, તો પણ, જેમ તમારી બંને આંખો સરખી છે, તેજ માફક, બંને ઓરતને સરખી રાખજો. કોઇને વધારે ઓછું ચાહતા નહિ. બંનેને બરાબર સરખી રીતે રાખજો. બંને ઉપર સરખી મહોબત રાખજો.

(જંગબાર તા૦ ૨૪–૮–૧૯૦૫)

*   *   *   *

મરદોને પણ ફરજ છે કે પોતાની ઓરત તથા બચ્ચાંને હમેશા સંભાળે. પોતાનાં બચ્ચાં તથા સ્ત્રીને દુઃખ આપવું એ શેતાનનું કામ છે.

(જંગબાર તા૦ ૧[illegible]–૬–૧૯૦૫)

(૧૦) સ્ત્રીની ફેરજ.

જે બાઇઓ પોતાના ધણીના હક રાખશે તેમનીજ ઇબાદત કબુલ થશે, પોતાનો ધણી બહાર જવાની રજા આપે તો જવું, રજા ન આપે તો ન જવું. ધણીના હક રાખ્યા ઉપરાંત મા બાપ તથા સાસરીયાંના હક રાખવા...બાઇયો-એ પોતાનાં મા બાપને ઘેર જવું હોય ત્યારે પણ ધણીની રજા લઇને જવું, ધણી ના પાડે તો જવું નહિ. જમાઅત-ખાને જવું તેમાં પણ ધણીની રજા લેવી રોજ રજા ન આપે તો ૪ દિવસે આપે,

વળી ૪ દિવસે રજા ન આપે તો ૮ દિવસે આપે, ૮ દિવસે ન આપે તો ૧૫ દિવસે આપે, ૧૫ દિવસે ન આપે તો મહિને દિવસે જરૂર રજા આપશે. રજા વગર જવું નહિ. રજા વગર જવામાં સારૂં નથી

(જંગબાર તા૦ ૨૯-૭-૧૮૯૯)

* * * *

જો બાઇયો બદનજર રાખે, કોઇની ગીબત કરે, તો તેમની બંદગી કામ નહિ આવશે. બાઇયોને ફરજ છે કે પોતાનો જુસ્સો પાક રાખે પોતાના મરદ સિવાય બધાને પોતાના ભાઇ સમાન સમજે......

બાઇયોને ફરજ છે કે પોતાના મરદનાં ફરમાન ઉપર ચાલે. બાઇયોને ફરજ છે કે શેતાનને પોતાથી દૂર રાખે. શેતાન બહારથી આવતો નથી, દિલમાં શેતાન છે, તે બાઇયોની સુરતમાં બાઇયો પાસે આવે છે. બાઇયોને પુછવામાં આવશે કે, તમે તમારા મરદની ફરમાનબરદારી કરી હતી કે નહિ ? તમે બદનજર કરી હતી કે નહિ ? જો આ બાબદોમાં કસુર હશે તો તેઓને જહન્નમની આગમાં બાળવામાં આવશે. ઘણી બાઇયો પોતાનાં મ્હોં ઉપર બુરકા નાંખે છે તે કાફર છે, પણ બદકારત છે કે

પોતાના દિલની લગામ ઘણી મજબુતાઈ-
થી હાથમાં રાખે. બાઈયો પોતાના દીન-
બાઈઓને દુનીયામાં નહિ જુએ, તો
આખતરમાં તેમને કેમ ઓળખશે ? કુર-
આનું ફરમાન કોઇ ઈમામે અથવા પેગંબરે
કીધું નથી. દુનીયામાં માણસ સાથે બે
મલાએક રહે છે. તેઓ તેમના દરેક
આમાલ લખે છે. જ્યારે ઈનસાન ત્યાં
એકઠા થશે ત્યારે તેમના સઘળા આમાલ
વાંચવામાં આવશે. કેવા આમાલ કીધા
હતા તેની પુછા કરવામાં આવશે. બાઈ
માણસ જાહેરમાં મોમન હશે અને બાતુ-

નમાં કાફૂર હશે તેને સર્વે પુજવામાં આવ-
શે.

(જંગબાર તા૦ ૨૦–૮–૧૮૯૯)

* * * *

બાઇઓ પરાયા મરદને પોતાના બાઇ બાપ કરીને જાણે...ખરાબ રુપાળી બાઈડી કરતાં કરૂપ સારી બાઇડી ઘણી ઉત્તમછે

(ભાગામોયા તા૦ ૨૧–૯–૧૮૯૯)

* * * *

જે બાઈનાં કર્તવ્ય સારાં ન હોય અને રૂપાળી હોય તે બાઇ સારી છે એમ નથી. પરંતુ સારી બાઈ તે છે કે જેનાં કામ સારાં

હોય, તેનાં કામ મોમન જેવાં સારાં હોય. જે સ્ત્રી બીજા ઉપર ખોટા ખ્યાલ તથા ખરાબ વિચાર રાખેછે તે બુત્રી કરતાં વધારે ખરાબ છે.

(દારસસલામ તા૦ ૨૮-૯-૧૮૯૯)

બાઇયોએ પોતાના ધણીની ખીઝમત દિલોજાનથી કરવી જોઇએ.

(જંગબાર તા૦ ૧૪-૯-૧૯૦૫)

મરદ ઓરતનો શહેનશાહ છે માટે મરદની ખીઝમત કરવાની ફરજ ઓરત ઉપર છે. ઓરત પોતાના મરદને વચ્ચે ઘટ બોલે અને ગાળો ભાંડે તે ઘણું ખરાબ છે

ધણી કદાપી બેદીમાન પણ હોય તોપણ જાહેરીમાં તેની ચાકરી કરવી, પણ ધર્મ સંબંધી તેના મત સાથે મળતાં થવું નહિ.

(જંગબાર તા૦ ૨૬–૮–૧૯૦૫)

* * * *

બાઇયો જાહેરીમાં બુરકા પહેરે છે, તે સારૂં નથી, પણ તમારાં દિલની આંખો ઉપર શરમનો બુરકો નાંખો એટલે તમારાં દિલ કદીપણ બદખ્યાલ કરે નહિ.

(જંગબાર તા૦ ૨૯–૮–૧૯૦૫)

* * * *

બાઇયોને ફરમાન ફરમાવું છું કે તમે

જે કપડાં પહેરો છો તેથી અંગ અને પેટ દેખાય છે તે ઠીક નથી, માટે તમારૂં અંગ નહિ દેખાય તેના સારૂં બદન પહેરવું યા કબજો પહેરવો.

(વિરપુર તા૦ ૨૯-૧-૧૯૧૩)

(૧૧) બચ્ચાંની ફરજ.

છોકરાઓને ફરજ છે કે તેઓ પોતાના પીતાના દીનથી બરાબર ખબરદાર થાય તે એવી રીતે કે આપણો અસલ દીન ઇસમાઇલી છે અને જેઓ આપણામાંથી

ફરીને નીકળી ગયા છે તેઓનો દીન ઈસ્ના-અશરી છે. આ બાબત પહેલે જાણવાની જરૂર છે.

(જંગબાર તા૦ ૧૩-૭-૧૮૯૯)

*　*　*　*

બચ્ચાંઓને વાજીબ છે કે પોતાના પીતાના ઇસમાઇલી દીન ઉપર ચાલવું.

(તા૦ ૨૨-૯-૧૮૯૯)

*　*　*　*

તમે બચ્ચાંઓ હમેશા જમાઅતખાનામાં આવજો અને દીનનો ફલમ તથા ગ્નાન ગોઠ હમેશા શીખજો. દુનીયામાં કામ

પણ સારાં કરજો. ઈસ્માઇલી દીન ઉપર બરાબર ચાલજો. જો આવી રીતે વર્તશો, તો દુનિયામા પણ પઇસાદાર થશો, અને, આખરતમાં પણ ધનવંતા થશો. આ દુનિયા તથા પેલી દુનિયા બંનેમાં તાજા રહેશો. તમે જ્યારે ઈલમ જ્ઞાન શીખવા જાઓ. ત્યારે, તમારાં દીલ મજબુત અને મશગુલ રાખજો. દીનની સ્કુલ ખોલવામાં આવી છે. તેમાં જજો. અને હિમત રાખી ઈલમ શીખજો. વરસમાં બે ત્રણ વખત કાળજી રાખીને હું સ્કુલની પુછા કરૂં છું, અને ઘણી કાળજી ધરાવું છું.

(જંગબાર તા૦–૨૯–૮–૦૫)

*   *   *   *

બચ્ચાંઓને વાજબ છે, કે, દુનીયામાં નેક કામ કરે, એવા નીચ કામ ન કરે, કે તેમના કામથી મને દીલગીરી થાય તથા શરમને લીધે મારે નીચું માથું કરવું પડે.

(જંગબાર તા૦ ૫–૯–૧૯૦૫)

*   *   *   *

બાપનો હક ઘણો છે. દીકરાઇ હમેશા બાપની સલાહમાં રહેવું જોઇએ ને એના હુકમમાં ચાલવૂં જોઇએ. બાપથી નહિ બોલે તો તેને માટે આ દુનીયામાં પણ સારૂં

નથી. અગર બાપ કદી ગુસ્સો કરે કે બે બોલ બોલે તો સહન કરવૂં જોઇએ અને બાપના સામે નહિ થવૂં જોઇએ.

(કાંડી મહોલા મુંબઇ તા૦ ૧૮-૨-૧૩)

(૧૨) અમલદારીઓને.

જમાઅતમાં મોટા અમલદારીઓ ગોવાળ મીસાલ છે. તેઓને જમાઅતનાં ઘણાં કામ કરવાનાં હોય છે.

(જંગબાર તા૦ ૧૩-૭-૧૮૯૯)

અમારા મુરીદો માટે સિંધ, કરાંચી, કાઠીઆવાડ દરેક ઠેકાણે ગરીબો માટે ફંડ રાખેલા છે, તેમાંથી તમારામાંના ગરીબોને મળે. ગરીબ તે નહિ કે જે ભીક્ષાવૃતી કરતો હોય. પરંતુ તે ફંડમાંથી તેઓને મળે, જેઓ બાયડીઓ બુઢી ડોસીઓ હોય, જેઓના મરદ ગુજરી ગયા હોય, વળી તેઓ લાચાર હોય. કોઈ મરદ માણસ ઘણોજ બુઢો હોય, લાચાર હોય અને પોતાનું ગુજરાન કરી શકતો ન હોય તેને મળે.

(જંગબાર તા૦ ૧૪-૯-૧૮૯૯)

નાનાં બચ્ચાંને આપણા દીનનો રસ્તો જરૂર શીખવજો.

(ભાગામોયા તા૦ ૨૨—૯—૧૮૯૯)

*   *   *   *

તમે જમાઅતખાનામાં વખતસર જજેત, તેમજ તમારા ફરજંદો, સગાં વ્હાલાં, દોસ્ત બીરાદરોને નસીહત આપી, તેમને પણ હમેશા જમાઅતખાનામાં તેડી જજો. મોટા અમલદારીઓ ઉપર આ સઘળા હક છે. તેઓ દીનના સ્થંભ છે. જેમ ઘરને ટેકા માટે મજબુત થાંભલા હોય છે, તેમના ઉપર બંગલો બાંધવામાં આવે તો

તે મજબુત રહે છે, તેમ અમલદારીઓ પણ દીનના થાંભલા છે. જેમ કુદ મજબુત થાંભલો આખાં ઘરને ટકાવી રાખે છે, તેમ અમલદારીઓએ જમાઅતને ટકાવી રાખવી જોઈએ.

(કચ્છ મુંદ્રા તા૦ ૨૧-૧૧-૧૯૦૩)

* * * *

અમલદારીઓ ફક્ત નામનાજ સાલો લેવા માટે નથી. અમલદારીઓ થયા તે આ સતપંથ ધર્મના થાંભલા થયા. જેમ કુદ બાદશાહનો વઝીર હોય, તેમ અમલદારો ધરમનાં કામ ચલાવનારા મદદગાર વઝી-

રો થયા, દુક ઘર અથવા તંબુને ટકાવી રાખનાર થાંભલો જો નબળો હોય તો તે ઘર અથવા તંબુ તુરત પડી જાયછે. અમલદારીઓને લાજમ છે કે તેઓએ ધર્મનાં કામમાં સુસ્ત ન થવું. હિંમતવાળા થઇને મજબુત રહેવું. વિચાર કરો કે તમે કેના તરફથી અમલદારી તરીકે નીમાએલા છો? તમે મારા રુસવી વકીલ છો. તમે મારી તથા મારી જમાઆતની બરાબર ખીઝમત કરો. ફેવો વખત નહિ આવે કે તમે અમલદારી થઇને સતપંથ વગરના બેદીન લોકોની દોસ્તી અખ્ત્યાર કરે. અંગ્રેજ, પારસી,

સુન્ની, હિંદુ વિગેરે જુદા જુદા દીન પાળ-
નારા લોકો જોડે હું ઓળખાણ રાખું છું, પણ તેઓ સાથે ધર્મની દોસ્તી હું રાખતો નથી, લોકો સાથે દુનીયાની દોસ્તી રાખું છું, ઇનસાન તરીકે દોસ્તી રાખું છું, તેમને ઘેર જાઉં છું, તેમની દુકાને જાઉં છું... આવી રીતે અમલદારીઓને પણ વાજબ છે કે, પોતાના મઝહબમાં મજબુત રહેવું. કોઇને ઘેર અથવા દુકાને જવું પડે તો હરકત નહિ, પણ સતપંથ સિવાય, બીજો ધર્મ પાળવાને જે મકાન બનાવવામાં આવ્યું હોય ત્યાં અમલદારી થઇને જવું

ઘણું ખરાબ છે.

(કચ્છ મુંદ્રા તા૦ ૨૨-૧૧-૧૯૦૩)

× × × ×

તેમને ઘેર માણસ મોકલો અથવા તો મુખી તથા કામડીયા તેમને ઘેર જઇને પણ જમાઅતખાનામાં આવવા તેને સમજાવો.

(કચ્છ નાગલપુર તા૦ ૨૮-૧૧-૧૯૦૩)

× × × ×

અમલદારીઓની ફરજ છે કે મુશ્કેલી આવી પડે તોપણ તેવે વખતે ઉભા રહેવું.

આપણા માથા ઉપર છાપરૂં છે તેમ અમલદારીઓએ મુશ્કેલી વખતે ઉભા રહેવૂં. નાસી જવું નહિ.

(કચ્છ કેરા તા૦ ૨-૧૨-૧૯૦૩)

* * * *

ઈનસાફ આપનારાઓએ કોઈની પક્ષપાત કરવી નહિ, મત મેળવીને કેસનો ફેંસલો તુરત કરવો, અમલદારીઓએ ૭ દિવસમાં ૧ દિવસ ઈન્સાફ કરવા બેસવું... અમલદારીઓએ કોઈના કેસને લાંબા રખડાવવા નહિ. વધારે સંખ્યાના મત પ્રમાણે ફેંસલો આપવો. પ્રાઇવેટ બાબતો સિવાય

બીજા બધા કેસના ઇન્સાફ નાના મોટા સર્વે સાંભળી શકે. સર્વેને આવવાની છુટ આપવી.

(જંગબાર તા૦ ૨૩-૮-૧૯૦૫)

* * * *

કાઉનસીલના મેમ્બરો જો સાફ દીલ-થી કાયદા અમલમાં લાવશે, જો નિ:પક્ષ-પાતથી ઇનસાફ આપશે, તો હું તેઓને ફીરસ્તા જેવા ગણીશ અને ઘણો ખુશી થઇશ. અગાઉના જમાનામાં ઇરાનમાં, નાસરખુશરૂ, હસન બિન સબ્બાહ, **પીર સાદરદ્દીન** વગેરે જે દીનના મોટા સિંહ

થઇ ગયા છે તેવા હું તેઓને સમજીશ.

(જંગબાર તા૦ ૧૪-૯- ૯૦૫)

* * * *

જમાઅતના મુખી કામડીયા હોય તેમણે જમાઅતને બરાબર સંભાળવી.

(નઇરોબી તા૦ ૪-૧૦-૧૯૦૫)

* * * *

ચાલૂ થએલી સ્કૂલ ફરીથી તુટી જવી નહિ જોઇએ એવી અમલદારીઓને ભલામણ છે.

(નઇરોબી તા૦ ૩ -૧૦-૧૯૦૫)

* * * *

કાઉનસીલના જે મેમ્બરો છે, તેઓ બીસાલે સરદાર તરીકે છે. જો જંગમાંથી સરદાર નાસી જાય તો પછી લસ્કરથી શું બને? માટે કાઉનસીલના મેમ્બરોએ ખ્યાલ કરવાની જરૂર છે. તેઓએ ટાઇમસર કાઉનસીલની બેઠકમાં હાજરી આપવી જોઇએ.

(નઇરોબી તા૦ ૨-૧૧-૧૯૦૫)

* * * *

અગર કોઇ માણુસ સરકારી ગુનાહ કરે તે જો તેના ઉપર સાબીત થાય તો ગુનેહગારી લઇને રહેમ દિલીથી તેને બક્ષી

આપજો. ગૂનેહગારી પણ તેને સંતાપીને લેવી નહિ અગર ગૂનાહ મોટો હોય અને સજા કર્યા વગર છુટકો નથી એમ જણાય તો સજા કરવી અથવા ગુનેહગારી લઇ તેને મુક્ત કરવો.

(નઇરોબી તા૦ ૪-૧૧-૦૫)

* * * *

અગર તમોને કોઇ કહે કે આ કામ મહેરબાની કરીને કરી આપો તો તમારે તેને કહેવું કે કાયદા મહેરબાનીનું કામ નથી, ઇનસાફની વાત છે. ઇનસાફ મુજબ હુકમ કરો. સરકારી કામકાજમાં સરકારને

પોતાને નુકશાની થતી હોય તોપણ તે પોતાના કાયદા તોડતી નથી. તમોને પણ વાજબ છે કે સરકારને નુકશાની ખમવી જોઇએ તોપણ કાયદો તોડવો નહિ.

(મુંબાઆ તા૦ ૧૧-૧૧-૦૫)

× × × ×

મુખી, કામડીયા તથા અમલદારીઓ સ્કુલનાં કામની ખબર રાખે અને તપાસ કરતા રહે તથા પરિક્ષા લે...જમાઅત નાના ભાઈ છે કાઉનસીલ જે મોટા ભાઇ છે તેમને નાના ભાઇઓ એટલે જમાઅત સોંપી જાઉં છું.

(મુંબાસા તા૦ ૧૨-૮-૭૫)

× × × ×

બધી કાઉનસીલને એવો હુકમ થયો છે કે જમાઅતને બચ્ચાંની માફક સંભાળે ખાલી કાઉનસીલને ઇનસાફ કરવો તેટલુંજ નહિ પણ કોઇને પણ કાંઇ દુઃખ નહિ થાય તેગાજ બધી બાબદને બધી ચીજમાં મદદ કરે, દુનીયાનાં કામમાં પણ રસ્તે ચડાવે ને બીજી કાંઇપણ બાબદ હોય તો મદદ કરે ને કોઇ ઠેકાણે કાંઇ વાંધો ઉઠે તો મીસનરીને તેડાવી ત્યાં મોકલાવી તેને સમજાવી સમાધાન કરે.

(વીરપૂર તા૦ ૨૮–૧–૧૩)

× × × ×

તમારે માટે કાઉનસીલ પણ બનાવી છે તેમાં અમલદારીઓ જમાઅતને બરાબર નહિ સંભાળે અને બરાબર હક ઈનસાફ નહિ આપશે તો આ દુનીયામાં અને ઓલી દુનીયામાં કાળું મોઢું થશે.

(વીરપૂર તા૦ ૨૮–૧–૧૩)

સુચના.

૧-વિષય નં. ૭-૮-૯-૧૦-૧૧-૧૨ ને બદલે ૬-૭-૮-૯-૧૦-૧૧ વાંચવું.

૨-શ્રી૦ ધ૦ ધ૦ મિત્ર મંડળ તરફથી દર સાલગીરી પ્રસંગે ઉમદા અને કિમતી ભેટો મળે છે. બહાર ગામવાળાઓ અગાઉ-થી ઓર્ડર આપશે તો તેમને બરાબર સાલગીરી પ્રસંગે મળે તેમ મોકલાવશું.

૩-આ મંડળને અવાર નવાર ગૃહસ્થો તરફથી રોકડ મદદ ભેટ તરીકે મળતી રહે-છે. તેમનો ઉપકાર અત્રે જાહેર કરીએ છીએ

૪-આ મંડળમાં નવા મેમ્બરો દાખ-લ કરવામાં આવતા નથી, પણ ઉમેદવાર તરીકેની દરેક ભેટ સ્વીકારવામાં આવે છે.

જાહેર ખબર.

ગુલશને એલમ.

આ મંડળ તરફથી મજકુર બુક બહાર પડી છે જેમાં જુદા જુદા વિષય આપવામાં આવ્યા છે અને હરેક વિષયો મસનવી. કુરાને શરીફની આયતો. ફાર-સી બયતોથી શણગારવામાં આવ્યા છે. કિમત રૂ૦ ાાા

ઠે૦ ખિ ખાજા સિંધી પ્રેસ.